

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/126/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202243
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121202243.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu, v právnej veci navrhovateľky B.. N. W., I.. XX.XX.XXXX, Z. W. L. XXX/XX, Z., proti odporcovi J. W., I.. XX.XX.XXXX, Z. J. XX, B., zastúpenému JUDr. Jozefom Ondákom, advokátom so sídlom Slovenská 69, Prešov, o zrušenie vyživovacej povinnosti pre plnoleté dieťa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 12.05.2021, č. k. 30Pc/11/2021 - 40 jednohlasne takto

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že návrh zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil vyživovaciú povinnosť navrhovateľky voči odporcovi za obdobie od 01.02.2020 do 01.09.2020. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie poukázal v dôvodoch rozhodnutia na predchádzajúcu úpravu pomerov účastníkov konania, ktorá bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 30Pc/75/2019 - 93 zo dňa 28.02.2020. Týmto rozhodnutím bolo zvýšené výživné zo strany navrhovateľky pre odporcu zo sumy 250,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne, a to za obdobie od 01.09.2019 do 31.01.2020 s tým, že dlžné výživné za toto obdobie v celkovej sume 250,- eur bolo uložené navrhovateľke uhrádzať v splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným. V prevyšujúcej časti bol návrh odporu zamietnutý.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka požiadala o zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoletého syna s účinnosťou od 01.02.2020 s tým, že je schopný sám sa živiť po tom, čo musel ukončiť vysokoškolské štúdium v Z.. Odporca v tomto konaní uvádzal, že z internátu z Z. sa odsťahoval dňa 31.01.2020, ale študentom O. Z. bol do 05.03.2020. Následne začal štúdium na G. U. O. N. od 01.09.2020. Od mája 2020 do 10.09.2020 pracoval na K. Š. (W. Š.) ako stavebný robotník, kde predtým už v minulosti brigádoval ako dobrovoľník a jeho príjem bol za toto obdobie zhruba 580,- eur netto. Odporca uviedol, že navrhovateľka začala platiť na jeho účet sumu 250,- eur po nastúpení na G. U. O. N. dňa 25.09.2020, kde odporca pokračuje v štúdiu v druhom semestri po úspešnom absolvovaní všetkých skúšok prvého semestra. Navrhovateľka v tomto konaní zdôrazňovala, že žiada o zrušenie vyživovacej povinnosti za obdobie, kedy odporca ukončil prvú školu (O. Z.) a začal študovať na druhej škole (G.Á. U. N.). Zdôrazňovala, že až na pojednávaní v predchádzajúcom konaní 30Pc/75/2019 dňa 28.02.2020 sa dozvedela, že syn ukončil štúdium na vysokej škole v Z. a výživné opätovne začala synovi platiť od septembra 2020, kedy nastúpil na vysokú školu v N.. Podľa jej názoru, počas obdobia, kedy nechodil na

vysokú školu, mohol si nájsť brigádu a pracovať, keďže má ukončenú strednú odbornú školu a mohol sa minimálne brigádnicky za toto obdobie zamestnať.

4. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za to, že návrh je dôvodný a zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky voči odporcovi za čas od 01.02.2020 do 01.09.2020. Mal za preukázané, že odporca ukončil vysokoškolské štúdium na vysokej škole v Z. síce podľa potvrdenia tejto fakulty formálne k 05.03.2020, ale z výpovede odporcu vyplynulo, že od 01.02.2020 už bol doma na Slovensku, v januári 2020 mal zaplatený internát z dôvodu potreby vybaviť si záležitosti ohľadom ukončenia štúdia. Odporca uviedol, že si prácu hľadal, avšak v dôsledku pandemickej situácie mal pracovné príležitosti obmedzené a zamestnal sa až v máji 2020, pričom pracoval do začiatku semestra na G. U. O. N., fakulte O. G.. Podľa súdu prvej inštancie tak navrhovateľ počas obdobia kedy ukončil štúdium na jednej vysokej škole, do začiatku štúdia na ďalšej vysokej škole, bol schopný živiť sa sám, keďže mal riadne ukončené stredoškolské odborné vzdelanie. Je pravdou, že od marca 2020 bol na území SR vyhlásený núdzový stav z dôvodu pandémie OVID 19, avšak podľa súdu prvej inštancie táto situácia spojená s problémami na trhu práce sa týkala rovnako všetkých občanov a nemožno tým zdôvodňovať povinnosť navrhovateľky prispievať na výživu odporcu. Rovnako mal za preukázané, že zimný semester na J. O.L. G. G., ktorej je odporca študentom denného štúdia, začal 01.09.2020, preto do tohto dátumu zrušil povinnosť navrhovateľky prispievať na jeho výživu. Z dokazovania tak mal súd prvej inštancie zadefinované obdobie, kedy mal odporca splnené všetky predpoklady na to, aby sa mohol sám živiť, keďže mal ukončené stredoškolské vzdelanie a v čase od 01.02.2020 do 01.09.2020, nebol študentom vysokej školy. Preto podanému návrhu vyhovel a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 52 CMP.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh zamietol, alternatívne, aby rozhodol tak, že by zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľky za obdobie od 01.05.2020 do 01.09.2020. Uviedol, že je všeobecne známe, že po vyhlásení pandémie sa práca nedala nájsť a on bol finančne závislý na otcovi. Otec mu tak prispieval finančne na živobytie, keďže nebol schopný sám sa živiť. Kupoval si nejaké veci a časť zárobku z brigády si odkladal, keďže nevedel, či mu navrhovateľka od septembra, po nástupe na vysokú školu, bude platiť výživné. Nie je pravdou, že s otcom v jednej domácnosti má vyšší príjem ako navrhovateľka. Poukazuje na to, že mesačný príjem navrhovateľky predstavuje 1.234,92 eur netto a príjem jeho otca činí sumu 980,- eur mesačne. Po odpočítaní výživného 250,- eur mesačne ostalo pre navrhovateľku 984,- eur a po odpočítaní sumu 200,- eur z otcovho príjmu mu zostalo 780,- eur. Spolu s otcom tak mali na domácnosť 780,- eur plus jeho príjem 450,- eur mesačne. Súd prvej inštancie mal pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadnuť aj na starostlivosť o dieťa a domácnosť. Zdôrazňuje, že otec mu prispieva viac, keďže platí aj iné veci, ako napr. údržbu a benzín do auta, ktoré využívajú, Stravu cez víkendy a iné drobné výdavky, ktoré má. Súd nevzal do úvahy, že po opustení internátu v Z. sa snažil o to, aby sa na O. udržal, pokiaľ bolo zrejme, že jeho snaha je neúspešná, požiadal o ukončenie štúdia k 05.03.2020, keďže by si nemohol podať prihlášku G. N. do stanoveného termínu. Myslí si, že vyživovacia povinnosť navrhovateľky tak trvala po celú dobu od skončenia štúdia v Z., až do nástupu na vysokú školu v N.. Na základe týchto dôvodov navrhol odporca podanému odvolaniu vyhovieť.

6. Navrhovateľka navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny a trvá na všetkých svojich vyjadreniach. Má za to, že jej syn už k 31.01.2020 vedel, že jeho štúdium končí, bez ohľadu na to, kedy sa administratívne ukončí. Odporca sa definitívne z Z. odsťahoval k 31.01.2020. Na tejto univerzite nie je možný prenos skúšky do letného semestra v I. ročníku a študent automaticky po neurobení všetkých skúšok musí štúdium ukončiť. Zdôrazňuje, že odporca je kvalifikovaný v odbore, ktorý je žiadaný, fyzicky aj psychicky zdravý, má vodičský preukaz, nemá problém nájsť si zamestnanie alebo brigádu a jeho prijatie na technickú univerzitu bola len formalita, keďže sa nemusel pripravovať na žiadne prijímacie skúšky. Na prijatie mu stačili výsledky zo strednej školy. Študentom G. začal byť od 01.09.2020 a ona znova začala posilať výživné. Po vyhlásení pandémie sa podľa jej názoru brigáda dala nájsť paradoxne ľahšie, keďže veľa rodičov bolo s deťmi na pandemickej OČR a doslova sa robil nábor, aby išli brigádnici pracovať napr. do obchodov s potravinami, drogériou a podobne. Zdôrazňuje, že ona žije v domácnosti sama a jej náklady sú vyššie, kým syn žije v domácnosti s otcom a jeho matkou a niektoré náklady si delia.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), v spojení s § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015

Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 CSP spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je opodstatnené.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 78 ods. 1, 2 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

8. Vyživovacou povinnosťou je potrebné vo všeobecnosti rozumieť povinnosť vyplývajúcu priamo zo zákona taxatívne určených subjektov (povinných osôb) zabezpečovať a uspokojovať bežné existenčné potreby iných osôb, spravidla členov rodiny (oprávnené osoby). Výživné možno v zmysle predpokladov § 62 Zákona o rodine charakterizovať ako súhrn zákonom upravených práv a povinností oprávnených osôb pri zabezpečovaní úhrady ich odôvodnených osobných, materiálnych a nemateriálnych potrieb. Nepôjde iba o peňažné plnenie na rôzne požiadavky a nevyhnutnosti, akými sú strava, bývanie, vzdelanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, kultúrne či športové záujmy.

9. V prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ide o zákonnú povinnosť, ktorá zaťažuje oboch rodičov. Z citovaných zákonných ustanovení plynie, že trvanie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom nie je obmedzené žiadnou časovou hranicou. Zákon o rodine zánik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom viaže na stav, keď je dieťa pripravené sa samostatne živiť a uspokojovať svoje životné potreby bez pomoci svojich rodičov.

10. Ako je zrejmé z obsahu spisu, výživné vo vzťahu k odporcovi zo strany navrhovateľky bolo naposledy určované rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 28.02.2020, č. k. 30Pc/75/2019 - 93, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.05.2020. Týmto rozhodnutím došlo k zmene predchádzajúceho rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 30P/296/2016 zo dňa 18.09.2017 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 16.07.2018 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/30/2018 zo dňa 28.02.2019 tak, že súd zvýšil výživné zo strany navrhovateľky pre odporcu na sumu 300,- eur mesačne (zo sumy 250,- eur mesačne) od 01.09.2019 do 31.01.2020 a v prevyšujúcej časti bol návrh odporcu v spomínanom konaní zamietnutý. Dĺžné výživné za obdobie od 01.09.2019 do 31.01.2020 vo výške 250,- eur bolo odporckyni umožnené uhrádzať v splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

11. Navrhovateľka v tomto konaní požadovala zrušiť vyživovaciu povinnosť vo vzťahu k odporcovi za obdobie, kedy odporca ukončil štúdium O. Z. do obdobia, kedy začal študovať na G. U. O. N., a teda ide o obdobie od 01.02.2020 do 01.09.2020.

12. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca bol študentom O. Z. do 05.03.2020 s tým, že reálne sa z internátu tejto vysokej školy odsťahoval dňa 31.01.2020. Študentom G. U. O. N. v dennej forme sa odporca stal od 01.09.2020. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že odporca štúdium O. O. Z. ukončil z dôvodu nevykonania potrebnej skúšky, čo malo za následok doručenie oznámenia o zanechaní štúdia v bakalárskom študijnom programe M., Š. T. E. M. R., ktoré bolo doručené na študijné oddelenie fakulty zo strany odporcu dňa 05.03.2020. Po podaní prihlášky v príslušnom termíne sa odporca následne v akademickom roku 2020/2021 stal študentom 1. ročníka bakalárskeho štúdia v dennej forme na J. O. G. G. U. O. N. M. M. O. B. s účinnosťou od 01.09.2020.

13. V čase od mája 2020 do 10.09.2020 sa odporca zamestnal u zamestnávateľa W. O. Š. ako stavebný pracovník, s miestom výkonu práce - K. Š., kde v minulosti už pôsobil ako dobrovoľník a jeho príjem v danom období bol zhruba 580,- eur mesačne.

14. Odvolací súd v zhode s odvolacími námietkami konštatuje, že so zreteľom na uvádzané skutočnosti nemožno konštatovať, aby odporca v spornom období bol schopný a spôsobilý sám sa živiť. Vyživovacia

povinnosť rodičov k deťom je súčasťou rodičovských práv a povinností (§ 28 Zákona o rodine) vzniká narodením dieťaťa a zaniká jeho schopnosťou sa samostatne živiť, samostatne si uspokojovať svoje životné potreby, teda nie bez ďalšieho plnoletosťou. Vyživovacia povinnosť trvá i počas prípravy dieťaťa na jeho budúce povolanie. Zároveň je nutné uviesť, že zákonná vyživovacia povinnosť nezaniká iba z dôvodu ukončenia štúdia, ak na to nie sú splnené ďalšie zákonné predpoklady.

15. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť naplnila požiadavky trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť, ako je to aj v prípade občasnej brigádnickej činnosti. Tieto ojedinelé príjmy dieťaťa neovplyvňujú vyživovaciu povinnosť jeho rodičov. Aplikačná prax vychádza z elasticity rodičovskej vyživovacej povinnosti vyplývajúcej z časovo neobmedzeného trvania pokrvných zväzkov a hovorí o obnove vyživovacej povinnosti, napr. v prípade, keď sa dieťa pre štúdium rozhodne neskôr, resp. nebolo prijaté na štúdium na vysokej škole bezprostredne po ukončení strednej školy. Ako okolnosť, keď trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu) sa tradične akceptuje štúdium. Ak teda dieťa študuje a v tomto štúdiu pokračuje, na povinnosti platiť výživné nič nemení ani skutočnosť, ak dieťa štúdium prerušilo, napr. z dôvodu nevydarenej skúšky, prípadne túto urobilo až na ďalší pokus. Uvedené platí i pre dobu štúdia nasledujúcu po primeranej praxi, kedy bolo dieťa zárobkovo činné.

16. Odporca v konaní riadne zdôvodnil, ako prebiehalo jeho štúdium od akademického školského roka 2019/2020 i dôvody, pre ktoré v akademickom roku 2020/2021 začal študovať na G. U. N., B. B.. Podstatné v tejto súvislosti je, že odporca ako oprávnená osoba pokračuje v jednom štúdiu toho istého stupňa. So zreteľom na tieto okolnosti veci nemožno konštatovať, že by v období od 01.02.2020 do 01.09.2020 odporca bol schopný sám uspokojovať svoje životné potreby trvalým spôsobom a samostatne sa živiť.

17. Ako už bolo spomínané, zánik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je individuálny podľa schopnosti dieťaťa získať pravidelný príjem a z vlastných zdrojov si zaobstaráť a uspokojovať svoje životné náklady. S poukazom na vykonané dokazovanie nemožno konštatovať, aby takéto predpoklady na strane odporcu nastali aj v prejednávanej veci, preto odvolací súd postupom podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh navrhovateľky zamietol.

18. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).